

Motion till riksdagen 2005/06:Ju346

av **Jörgen Johansson (c)**

Kommunal närpolis

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att kommunerna ges ansvaret för den folknära polisen, närpolisen.

Motivering

Alla människor har rätt att känna trygghet i sin tillvaro. Det gäller såväl ekonomisk som fysisk trygghet. Det är orimligt att människor inte vågar gå ut på kvällar på grund av rädsla att bli nedslagna. Det är också orimligt att pensionsorganisationerna lägger sina sammankomster dagtid för att undvika faror. Känslan av otrygghet framstår då som ett ingrepp i vårt civila samhälle. När detta uppstår har vi misslyckats i omvårdnaden om varandra och låtit de mörka krafterna ta över. Hur detta kan uppstå kräver en analys och har förmodligen sitt ursprung i en mångfald av faktorer.

Polisen står ofta som symbol för tryggheten i samhället. Ofta framhålls den låga numerären poliser som grunden till människors känsla av otrygghet. Detta kan dock inte vara hela sanningen då numerären i många orter är väsentligt högre i dag än för något decennium sedan. Orsaken finns förmodligen att söka i såväl bristande organisation som förändrad framtoning av polisen som folkets företrädare. Svunnen är den tid då polisen var en aktiv utbildare i våra skolor. Trots talet om närpolis, med sådana uppgifter, har det ursprungliga närpolisbegreppet urholkats till att i dag endast utgöra ett namn som tilltalar beslutsfattare. Verkligheten är att mindre kommuner, i allt större utsträckning, anlitar vaktbolag för att upprätthålla rimlig ordning på gator och torg samtidigt som befolkningsgrupper organiserar sig i aktionsgrupper mot våld i mer eller mindre seriösa former. Samhället har alltså misslyckats i ambitionen att ge alla människor känslan av trygghet och framför allt en reell trygghet.

Ett samhälle byggs efter en struktur. Där finns olika typer av samhällsaktörer som alla bidrar till samhällets stabilitet. Centralisering av nyckelfunktioner

Fel! Okänt namn på

innebär att stabiliteten påverkas. Ett exempel på sådan utarmning av mindre orter är centraliseringen av tingsrätter som innebär att advokater, arrester och tillhörande verksamheter flyttar med. Den sociala strukturen påverkas och därmed det civila samhället i negativ riktning. Samtidigt har polisens resurser centraliserats vilket innebär att huvuddelen av poliserna finns i länets största ort (i många län tre fjärdedelar av polisresurserna). Avståndet till en polis, när behov finns, kan ibland mätas i timmar samtidigt som den som svarar på larmet kan finnas i en annan del av landet. Utvecklingen har inneburit att närhetsperspektivet helt har försvunnit.

Koncentrationen av poliser har inte självklart inneburit att tryggheten ökat på de orter där de etablerats. Polisens avtrappning av funktioner som ger folklig kontakt tillsammans med "avsaknad av helhetssyn och en teknik och uniformsutveckling som signalerar militarisering och ett professionellt egenintresse" (ref. från RPS etiska råd) har bidragit till utvecklingen.

Tryggheten i samhället ska vara långsiktigt hållbar. Det innebär att inläring av begreppet mitt och ditt tillsammans med övriga regler i samhället ska vara en naturlig del av inläringen från barnsben. I det arbetet har hela samhället en uppgift. Det innebär att funktioner som polis, brandkår och skola är självklara läropeleare vid sidan av föräldrarna och medmänniskors civilkurage. I dagens läge saknas en bärande del i detta arbete, nämligen polisen. För att återskapa samhällsfunktionen behövs en närpolis som uppfyller begreppet såväl i ord som i handling. Samhället behöver en polis som klarar extraordinära funktioner men även de vardagliga funktionerna, vilken är den basala funktionen för vår trygghet. För att detta ska kunna uppfyllas bör närpolisen kommunaliseras. Den kan exempelvis samordnas med annan kommunal verksamhet som räddningstjänsten och därmed få liknande trygghetsfunktion som en sådan samordnad funktion hade för 5–6 år sedan.

För att ett samhälle ska vara attraktivt och ha tillväxt fordras ett grundläggande mått av rättstrygghet. Detta förutsätter en långsiktig planering så att en gemensam värdegrund kan skapas. Om inte det synsättet är grundläggande sker en ständig upptrappning av våld som undergräver begreppet. Polisens organisation tillsammans med olika samhällsfunktioners viktiga samspel med det civila samhället visar att en helhetssyn i samhällsbyggandet är nödvändig för att lyckas. Statens indirekta påverkan i detta arbete måste förändras så att det ger olika bygder möjligheter och inte som nu underminerar tillväxten. Ofta kan det ske genom att ge kommuner och regioner verktygen för att själva utveckla sin bygd. Detta bör ges regeringen till känna.

Stockholm den 27 september 2005

Jörgen Johansson (c)